

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כו שבט תשס"ח שבת - ירושלים 4:37 תל-אביב 4:52 חיפה 4:41 מוצ"ש - ירושלים 5:52 תל-אביב 5:53 חיפה 5:51

פרשת משפטים

מניעת צער מהזולת

שלא לגרום עינוי וצער לזולתו [ובמיוחד לאלמנה ויתום]!

נלמד מהפסוק: "כל אלמנה ויתום לא תענון" (פרק כב-כא)

וכתב רש"י: הוא הדין לכל אדם אלא שדיבר הכתוב בהוה, לפי שהם תשושי כח ודבר מצוי לענותם. ובמכילתא (פרשה יח-קעט) נחלקו תנאים בזה: "כל אלמנה ויתום לא תענון" אין לי אלא אלמנה ויתום, שאר כל אדם מנין? תלמוד לומר "לא תענון" דברי רבי ישמעאל, רבי עקיבא אומר אלמנה ויתום שדרכן לענות, בהן דיבר הכתוב.

דברים נוקבים בחומרם כתב רבינו יונה ז"ל (בספרו שערי תשובה שער ג-כד) בעונשו של המצער אלמנה ויתום, וכך כתב: "ומי שיציעק ויצער אלמנה ויתום בין בגזל, בין בעושק, בין בהכלמה וכל מיני הצער חייב מיתה בידי שמים. וכן הדיינים שיש בידם להציל גזול מיד עושק ויתום לא ישפטו, משפט מות להם, שנאמר "כל אלמנה ויתום לא תענון אם ענה תענה אותו כי אם צעק יצעק אלי שמוע אשמע צעקתו וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות ובניכם יתומים".

וכך מבאר רבינו יונה את הפסוק: "והיו נשיכם אלמנות" - נגד ענוי האלמנה "ובניכם יתומים" - כנגד עינוי היתום, מדה כנגד מדה. והמצער כל איש מישראל, אף על פי שלא נכתב בו העונשים האלה, עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא כח, ז) "ולא תונו איש את עמיתו", ואמרו רבותינו ז"ל (בבא מציעא נח): באונאת דברים הכתוב מדבר, והוא מענין הצער והמצוק, מלשון (ישעיה מט, כו) "והאכלתי את מוניך את בשרם".

במספר מקומות נתנה התורה ציוויים שונים שמטרתם למנוע צער מתשושי הכח [כמו אלמנה, יתום ועני] שדבר מצוי הוא לענותם כלשון רש"י. רעיון מעניין הביא הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל (בספרו דרכי מוסר - פרשת בהר) בשם הגאון רבי אהרן בקשט זצ"ל (אב"ד שאוול) כיצד חסה התורה על העני שלא לצערו. ואלו דבריו:

לכאורה צריך להבין: מדוע אמרה תורה להשאיר פאה מן הקמה והעני יבוא ויקצור, וכי לא היה יותר טוב שבעל השדה יקצור והעני יקח בלי שיצטרך לטרוח ולקצור בעצמו?!

אלא הטעם הוא, שהתורה הקדושה לא רצתה לצער את העני, כי כמו האמא, כשכועסת על בנה, שולחת לו אוכל על ידי שליח ובוודאי יש לבן צער מכך שאינו מקבל את האוכל היישר מיד אמו. כך העני שלא זכה שיהיה לו חלק בארץ הקדושה, הוא יצטרך לקבל לאכול מזולתו, ודאי יצטער מאוד על כך, על כן אמרה התורה שהעני בעצמו יקצור, כדי שיקבל את האוכל ישר מאדמת ציון אמנו...

למנוע דמעתה של אלמנה

הגה"צ רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל (אביו של רבי שבתי זצ"ל) היה נואם בחדש ודבריו היוצאים מן הלב השפיעו על רבים ליישר אורחותיהם. ממרחקים ביקשו שיבוא לשאת מדברותיו, ואף כי היה הדבר כרוך בטלטולים וביטול תורה, הכריע שיקול זיכוי הרבים את הכף.

כאשר הרב של בתי הורדנא נפטר לבית עולמו, באו הגבאים והמתפללים וביקשוהו שיאמר לפניהם דברי כיבושין לפני "כל נדרי". היתה זו הזדמנות פז, שאין דוגמתה. "דבר בעיתו - מה טוב", הן בהרהור תשובה אחד בערב היום הקדוש, יכול האדם לקנות את עולמו, להחתם לחיים ולזכות בדיון, וכאן לפניו מנין שלם, המבקשים לשמוע, רוצים לקבל. איזה זיכוי הרבים נפלא. הרי זו זכות עצומה עבורו ליום הדין!

אך רבי שמואל אהרן סירב! לא הועילו כל הבקשות. רבי שמואל אהרן לא נענה להפצרות. הוא גם לא נימק את הסרוב. ופשיטא, שכן בבית הכנסת לא שח אלא בתורה ותפלה. אבל לאחר התפלה, כשהלך לביתו, נשאל לסיבת סירובו: הרי יכול היה לעורר את הקהל עד לדמעות!

נענה רבי שמואל אהרן לשואל ואמר: "ידעתי בני ידעתי, ודוקא משום כך מאנתי. יכול הייתי לעורר לבכי, ואולם היה שם בכי אחד אותו לא רציתי! מבינים אתם, בכל שנה היה הרב דורש ומעורר לתשובה. השנה נפטר. אבל הרבנית, אלמנתו, מתפללת בעזרת נשים. וכשתשמע שמישהו אחר דורש במקומו, ודאי תזכר בדרשתו ותזכור העדרותו ומקור דמעותיה יפתח... מעילו של שמואל - פרק לז

חוקדש לעילוי נשפת

מרת חיה בת ר' פסח אשת יבדלחט"א ר' יעקב ניימן שליט"א

נפטרה ער"ה אדר

רדפה תורה וחסד כל חייה

לדבוק במדת האמת ולהתרחק מכל דבר העלול לגרום לו ולזולתו לשקר!

נלמד מהפסוק: "מדבר שקר תרחק" (פרק כג"ז)

ופירש הספורנו: מכל דבר שיוכל לסבב שקר כאמרם ז"ל: הוי זהיר בדברך שמה מתוכם ילמדו לשקר. עכ"ל. והיינו שהזהירות מלגרום לרעהו לשקר נכללת בציווי "מדבר שקר תרחק". וכפי הדוגמא שכתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים - תתרטב): אם תראה בני אדם מתלחשים ואתה חפץ לדעת מה מתלחשים, אל תשאל להם, פן תעשה אותם שקרנים, שאילו היו חפצים שתדע היו מגידים לך, ועתה שאין חפצים שתדע, יגידו לך שקר.

ידוע מה שמספרים חז"ל בגמרא (יבמות סג.) על האמורא רב שאשתו הקניטתו, כשאמר לה תבשלי לי עדשים, בשלה קטניות, כשאמר לה קטניות, בשלה עדשים. כשגדל חייא בנו התחכם הבן והפך הדברים: כשציווהו אביו שיאמר לאמו לבשל עדשים, ביקש חייא שתבשל קטניות, ואז כמובן בישלה עדשים, כרצון אביו, כשנודע זאת לרב אמר לבנו: אל תמשיך לעשות ערמה זו כי דבר שקר הוא.

והקשו המפרשים: מדוע אסר עליו רב לעשות כן והרי התירו חז"ל לשנות בדיבורו במקרים מסויימים, כגון מפני דרכי שלום (יבמות סה:), ובמיוחד במקרה דידן ששינה משום שלום בית, והרי הקב"ה התיר אף למחוק את שמו כדי לעשות שלום בין איש לאשתו. כ"ש שיהיה מותר לשנות בדיבורו בשביל שלום בית?!

ונראה לתרץ, כי שונה מקרה זה של רב ממקרים אחרים בהם התירו לשנות מפני השלום, שכן רב במדרגתו הנשגבה, כלל לא הקפיד על אשתו. והיה מסוגל להבליג ולחיות עמה באחוה ושלום. וכל ההיתר לשנות מפני השלום הוא רק כאשר אילולא זה יבוא לידי מחלוקת ומריבה. הוא שאמר רב לבנו שעדיף שתשאיר בהנהגתה הקודמת ובלבד שלא ירגיל עצמו לדבר שקר. וכך ביאר המאירי.

עוד נראה לתרץ כפי שכתב ה"ם של שלמה" (סימן מו) שרק באקראי מותר לשנות מפני השלום, אבל שלחיות קבועה בין אביו לאמו, כפי שאירע בנידון דידן, אסור לשנות בדיבורו אף מפני השלום. אך כבר הקשו עליו ממה שאמרו חז"ל בגמרא (בבא מציעא כג:): "בתלת מילי עבידי רבנן דמשני במיליהו" [=בשלוש דברים התירו לשנות בדיבורו. וזאת מפני השלום] ומשמע שאין חילוק בין אקראי לקבוע.

לסיום, יש בנותן טעם להביא מה שאומרים בשם הרה"צ רבי שאול ממודז'ין זצ"ל מה טעם דגים שבים אומרים את הפסוק (בתהילים קיז) "ואמת ה' לעולם". כמבואר בגמרא (פסחים קיח:). מה ראו לשבח את הקב"ה דוקא במדת האמת?! אלא משום שדרכם של הדגים להיות מכוסים מעיני בני אדם ולכן לא שולט בהם עין הרע כידוע, וכל ענין השקר קיים רק לעיני בני אדם אבל בחדרי חדרים שאין לאדם את מי לרמות הריהו נוהג כפי שהוא באמת, ולכן הדגים שמכוסים מעיני האדם ראויים הם לשבח את ה' במדת האמת.

שלא להוציא דיבור שקר...

סיפר גאב"ד ערלוי רבי יוחנן סופר שליט"א: בימי מלחמת העולם, לאחר שכ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל ברח מפולין, מצא מקלט בהונגריה, שם היה המצב רגוע יחסית עד שנת תש"ד. לשם כך היה צורך להשיג בעבורו אישור שהיה, אך אישור זה ניתן רק למי שהיה לו קרוב ממדריגה ראשונה בהונגריה.

הגיע הרבי אל סגן מפקד המשטרה בלווי רבי משה ויינגרטן, שהיה לו קשרים מיוחדים עם ראשי המשטרה. ר' משה פנה אל המפקד. וביקש אשרת שהיה בעבור "דודו" האדמו"ר. פנה המפקד אל האדמו"ר ושאל אותו אם אכן הוא דודו של רבי משה, אולם האדמו"ר לא השיב, הן לא יוציא שקר וחצי שקר מפיו, יהיה מה שיהיה. גם לשאלות חוזרות ונשנות של המפקד לא השיב האדמו"ר מאומה.

בסופו של דבר אירע הנס: סבלנותו של הגוי פקעה, והוא פנה בכעס אל ר' משה: "אם כן, תאמר אתה, האם הוא דודך?" כך ניצל האדמו"ר, מבלי שיצטרך לחלל את קדושת פיו בדבר שקר.

במחיצתם

זהירות יתירה...

הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצ"ל איש אמת היה. שבע שנים עמל לדעת מהי אמת. שבע שנים נוספות עמל לדעת מהו שקר, ועוד שבע שנים - כיצד לקנות את האמת ולהתרחק מן השקר.

ומעשה שאירע אצל הרה"ק רבי שם קאלשיץ זצ"ל. הוא היה נוהג ללכת למקוה באישון לילה, לפני סדר לימודו. לילה אחד ראה שמשמשו ישן ונמנע מלהעירו. הלך לבדו, שקוע ברעיונותיו, והנה נתקל באחד הפחתים, נפל ושבר אחת מצלעותיו. נשאוהו והביאוהו לביתו, שם שכב על ערש דוי ימים רבים וכל אותה עת לא הוציא מפיו ולו אנחה אחת!

שאלוהו: כיצד יכול הוא להתאפק מלהתאנח? והשיב: "חוששני לדברי רבי פנחס מקוריץ שאמר, שאדם המתאנח יותר מכפי כאבו - אף זהו נדנדוד של שקר"...

באהלי צדיקים

"שקר שנאתי"...

פעם הצליחו כמה ממנהלי הישיבה להפגיש את הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל עם נגיד עשיר. מנהגו של העשיר היה לתרום אך ורק בנינים למוסדות. ואמנם באותה עת לא היה חסר בנין לישיבת באר יעקב, ברם התפחחות הישיבה הייתה צפויה והיה ברור כי בעתיד הלא רחוק יזדקקו לבנין חדש. על כן נכנסו יוזמי הפגישה אל ראש הישיבה וביקשוהו כי אם יודיע העשיר על רצונו לתרום בנין לישיבה, יסכים לקבל, שהרי אין זה שקר, שכן מה ההבדל אם זקוקים לבנין היום או מחר.

ואכן יום אחד הגיע הנגיד לבית הגרמ"ש שפירא שקיבלו במאור פנים ובחביבות מופלגת. בשיאה של הפגישה נענה הנדיב ואמר להרב שפירא: "שמעתי כי זקוקים אתם לתרומה. ובכן, הנני מרים בזה את תרומתי - בנין חדש לישיבת באר יעקב".

השיב לו הרב שפירא על אתר: "יישר כוחך, אבל מה נעשה ועתה אין זקוקים אנו לבנין, ב"ה לכל בני הישיבה יש מקום"... הנדיב בהגינותו טרח לציין כי אין בכוננתו לתרום מאומה זולת בנין... אך הרב שפירא מחזיר לו במאור פנים: "אם כך, תן את הבנין לישיבות הזקוקות לכך"...

לשמש שם אוהל

מצוה להלוות ממון לעני או לכל אדם הנזקק!

נלמד מהפסוק: "אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנושה" (פרק כד-כד)

ודרשו חז"ל: רבי ישמעאל אומר "אם כסף תלוה" חובה ולא רשות! אתה אומר חובה או אינו אלא רשות, כשהוא אומר "והעבט תעביטנו" חובה ולא רשות (מכילתא). ומצינו ג' פעמים שאמרה התורה "אם" שפירושה "חובה". א) "ואם מזבח אבנים תעשה לי" (שמות כ-כב). ב) "ואם תקריב מנחת ביכורים" (ויקרא ביד' ג) "אם כסף תלוה". וכשם שחובה לבנות מזבח ולהביא ביכורים, כן חובה להלוות לעני.

אמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין עו:): המלוה סלע לעני בשעת דוחקו עליו הכתוב אומר (ישעיה נח"ט) "אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני". משמע, שעשה בכך מצוה שהלוה לעני בשעת דוחקו.

והקשו התוספות: הרי דרשו חז"ל (בחיגה ה.) על הפסוק "צרות רבות ורעות" - זה הממציא מעות לעני בשעת דוחקו". משמע, שאין בכך מצוה, אלא אדרבה, דבר שלילי הוא?!

תרוצים שונים נאמרו על קושיה זו, נביא מתוכם (מקוצר מקום) רק את התרוצים הבאים:

א) המאירי מתרץ שהממציא לעני מעות בשעת דוחקו גרוע לפי שנתן עיניו בנכסיו [שהרי אם אין לו להחזיר, גובה מנכסיו] הריהו רשע ערום ומצוותו נהפכת לעבירה ועליו נאמר "צרות רבות רעות".

ב) הערוך לנר מתרץ שיש הבדל בין אם מלוה לעני קודם שיבוא לידי דוחק גדול, ובין אם המתין עד שיפול ורק אז המציא לו מעות.

ג) "המלוה סלע לעני בשעת דוחקו" - של המלוה, כלומר: אף שהמלווה דחוק בכ"ז מלווהו, הרי זו מצוה גדולה. אך, הממציא מעות לעני בשעת דוחקו - של המלוה, כלומר: רק כשהמלווה בצרה, מתעורר להלוות, ולא קודם, לכן ואז יש בכך חסרון.

מצוה גוררת מצוה

במהלך חיפושיו של הרב מפוניבז' - הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל אחרי מקורות כספיים, לשם מימון הוצאות הבניה המרובות, פנה להרבה יהודים עשירים בארץ ישראל שיעזרו לו בהלוואות. הוא היה מסובב על פתחיהם כשבאמתחתו פנקסי שטרות כתובים וחתומים על ידו. כל פנקס מכיל 20 שטרות דחויים בני 5 ל"ש כל אחד ואינו מבקש כי אם הלוואה בת מאה ל"ש לפרעון בתשלומים במשך 20 חודש.

אחד מאותם יהודים היה מר משה ליבר (בעל בית חרושת לשוקולד ברמת גן) שהלוה לו סך מסויים תמורת שטר חוב כתוב וחתום בידי הרב.

אחרי שהלווה קיבל את השטר שאל הלה: "למדנו רבינו, אם אני מוחל לכם עכשיו על החוב, האם תזקפנה לזכותי שתי מצוות - של גמ"ח לחוד ושל צדקה לחוד - או שמא רק מצוה אחת, כי איגלאי מילתא למפרע שלא התכוונתי כלל לגמילות חסד?"

השיב לו הרב מפוניבז' מיניה וביה: "פשיטא, שתי מצוות... לא התמהמה האיש למלא אחר דבריו. בו במקום קרע את פנקס השטרות לגזרים... **הרב מפוניבז'**

משכיל אל דל

על גודל זהירותו של הגה"צ **רבי אליהו פרדס** זצ"ל במצוות הלוואה ובלאו ד"לא תהיה לו כנושה" סיפר בנו **רבי מאיר שליט"א** את העובדה הבאה:

"בהיותי ילד הייתי הולך עם אבא בכל בוקר לבית הכנסת שבשכונת "אהל משה" בירושלים. והנה באחד הבקרים בדרך הלוכינו לבית הכנסת, עשה אבא עיקוף גדול ולא הלך בדרך הקצרה אלא האריך דרכו עד הגיענו לבית הכנסת. הדבר חזר על עצמו גם בימים הבאים.

כאשר הבעתי את תמיהתי בפני אבא מפני מה עושים אנו כזה עיקוף גדול מידי יום? השיב לי: "ראה בני, באחד הבתים, בדרך הישירה לבית הכנסת, גר יהודי שחייב לי כסף והוא בדרך כלל עומד ליד החלון. במדה ויראה אותי ירגיש שלא בנוח, שכן ברור שאם היה לו כסף היה מחזיר לי. על כן עושים אנו סיבוב גדול, כדי שלא לגרום פגיעה ואי נעימות לאיש... **מתוך קובץ תורני לזכרו**

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

מהו השכר הגדול והמיוחד שמקבל אדם הנזהר שלא לגרום צער לזולתו?

מה דינו של מלמד ב"חיידר" שההורים אינם מרוצים ממנו ודורשים לפטרו ולפצותו ולשכור אחר במקומו, האם

מותר לעשות כן?

לדעת רבי עזרא עטיה זצ"ל, מהי המעלה המיוחדת שצריך שיהיה לו למלמד כדי שיהיה ראוי ללמד לתלמידיו?

מה הייתה דרך לימודו המיוחדת של ה"חתם סופר" עם תלמידיו? וכיצד היה רבי אלחנן וסרמן זצ"ל מוסר שיעוריו לתלמידיו?

אלו הפסדים גדולים נגרמים לאדם שמזלזל ובו לרעהו?

בשעת דינו של אדם שואלים אותו: "האם המלכת את קונך ואת חברך בנחת רוח" (עפ"י חז"ל). כיצד אפשר להשוות

את המלכת הבורא ואת המלכת חברו ולהכלילם בחדא מחתא?

מהי הסיבה שנערים מתעצלים בלימודם, ואיזו עצה נפלאה נתן האדמו"ר מטולנא שליט"א להגביר חשקת הלימוד אצל הנערים ולהביא להצלחתם?

מדוע השמיט רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ולא הדפיס בספרו "מאורי האש" את ההסכמה שקיבל על הספר

מאת רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל?

כיצד הגיב החפץ חיים כשמע על תלמידו הטוב בישיבתו שהתחצף ופגע באשה אלמנה שאכל אצלה?

מדוע הצהיר רבי יעקב קמנצקי זצ"ל, שאינו מוחל לעולם על הסטירה שנתן לו המורה בילדותו?

על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר המבוקש **איש לרעהו** (פרשת משפטים: עמודים שא - שסב) ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות לפרטים: 02-5869073

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

אויב או אוהב

1:30 רכב החבלן שעצר ליד בנין בשכונה הירושלמית, גרם לסקרנות בקרב הילדים. סקרנות שהתגברה כאשר החבלן שלף מרכבו "פצצה גדולה" בדמות מזוודה. החבלן נשא את המזוודה הכבדה עד לפתח הבית. מזוודה שהכילה בגדים ומוצרי ילדים, שיספיקו לשהות של שלושה ימים. הסבא של הילדים פתח את הדלת, התרגש ולא הצליח להבין: "במה זכינו שתביא את המזוודה עד לבית? מדוע לא חיכיתם שנטרח לבוא לקחת את המזוודה?"

החבלן נעשה נבוך - וזה היה ניכר גם מבעד לבגדיו הכבדים והמסורבלים. "פתחתי את התיק" סיפר "וראיתי שם בגדי ילדים. בעיקר נגעו לליבי הטיטולים והמטרנה לתינוק... חשבתי לעצמי: בני המשפחה המבוגרים יוכלו להסתדר בלי בגדי החג, אבל התינוק מה יהיה איתו? איך הוא יסתדר בלי הציוד שלו? אמרתי לעצמי שבשביל התינוק אני חייב להבטיח שזה יגיע לבית במהרה".

"ומדוע מלכתחילה לא פיצצת את התיק - כמקובל?" החבלן הסביר מה היו הסיבות שגרמו לו לפתוח את התיק ולא לפוצץ אותו.

* * *

כעבור כמה דקות נכנס הרב כהן הביתה. לשמחתו מצא שם את המזוודה ממתינה לו. הוא הרהר רגע לאחור והבחין כיצד הקב"ה סידר לו את כל העניינים: הוא עזר לאשתו בכך שלקח עימו את המזוודה; הוא לא סבל מעגמת נפש בגין איבוד המזוודה - והוא אף לא היה צריך לטרוח בנשיאתה...

כאשר נכנסה הביתה גב' כהן וילדיה, הוסיפה פרט מעניין: "מעולם לא ארזתי בתוך המזוודה אריזת מטרנה וטיטולים. תמיד הייתי מכניסה מעט מטרנה - או טיטולים - לשקית, ואורזת אותם לצד המזוודה. רק הפעם שיניתי ממנהגי - וכך הבחין תכף החבלן שמדובר במזון לתינוקות ונכמרו רחמיו".

לאחר החג קיבלו משפחת כהן מכתב רשמי לפיו הם זכאים לפיצוי, בגין נזק כלשהו שנגרם למזוודה בשעת בדיקת החבלן.

ומה עם הקנס?

אל תעירו ואל תעוררו...

* * *

"השב תשיבנו לו" מצווה התורה בפרשת השבוע, על מי שמוצא את אבדת האויב שלו (שמות כג, ד). בסיפור שלפנינו היה אמור המוצא לסבור שמדובר באבדת אויב - מסוג כזה שאת אבדתו אין צורך להשיב, אלא להשמיד... - למרות זאת הוא השקיע מאמץ כדי לברר אם מדובר באויב או אוהב.

נשלח ע"י משפחת כהן תל-ציון

הסיפור התחיל בערב חג הפסח תשס"ה. משפחת 'כהן' מתגוררת באחד ה'פרויקטים' הסמוכים לירושלים. בחג הייתה אמורה המשפחה לשהות בבית ההורים בעיר הקודש והמקדש. מכיוון שאבי המשפחה חפץ לאפות 'מצות-מצוה' לאחר חצות היום, הוחלט שהוא יצא העירה בגפו - ומאוחר יותר יצטרפו אליו אשתו וילדיו.

11:00 האברך יוצא ירושלימה, כשידו אוחזת במזוודה עמוסה בבגדים וכדומה. על פי התוכנית עליו לקחת עימו את המזוודה למאפיית המצות, ומשם לבית ההורים.

12:30 "מדברים כאן מתחנת המשטרה..."

היה זה בשעה שגב' כהן הייתה עסוקה בהכנות לקראת היציאה. קצינת משטרה התעניינה אם אבדה להם מזוודה עם מוצרי תינוקות. "לא!" ענתה גב' כהן בביטחון מוחלט.

"אז לבטל את התלונה..." אמרה הקצינה בניגון של "סוף פסוק".

"רגע... רגע..." הרהרה גב' כהן. מדוע את מתקשרת אלי, האם משום שהשם שלנו הופיע על איזה מזוודה? "כן" ענתה המתקשרת וגב' כהן ידעה לפרט בעל-פה את כל תכולת המזוודה - הרי היא ארזה אותה!

מסתבר שבעלה שכח את המזוודה היכן שהוא, והיא הפכה ל"חפץ חשוד". גב' כהן הודתה למתקשרת מעומק ליבה "אני כבר מאתרת את בעלי ושולחת אותו לתחנה. תודה רבה שלא פצצתם אותה".

"תראי" השיבו לה מהצד השני של השופרת "מכיוון שזה ערב חג, החבלן שטיפל במזוודה אמר שהוא מוכן להעביר את המזוודה לכתובת כלשהי בירושלים".

"מה?" גב' כהן הייתה המומה. לא רק שהמזוודה לא פוצצה, אלא הם עוד יקבלו אותה במשלוח עד הדלת! היא מסרה את כתובת מגורי ההורים, ותכף התקשרה לבעלה ששהה במאפיית המצות.

"האם המזוודה לידך?" התעניינה. מסתבר שעד לרגע זה פרוחה המזוודה מראשו של בעלה. "מכיוון שירדתי מהאוטובוס בלא כל המשפחה, לא זכרתי שיש לי מזוודה בתא המטען... איזו 'השגחה פרטית' שלאחר שכבר שכחתי אותה לא נזכרתי בה עד הרגע. הרי אם הייתי נזכר בה קודם לכן הייתי יוצא להתרוצץ אחריה, וכך מפסיד את אפיית המצות!"

"רגע" הרהרה אשתו בקול שחרדה נמסכה בו "עד כמה שידוע לי מי שמשאיר חבילה ללא השגחה משלם קנס של 500 מה נעשה כעת?"

* * *